

Crisis and Faith: Sefer Shmuel

Perek 25

The Dilemma of David: Yaakov's Voice & Esav's Hands

1. Rashi Bereshit 32:23

ואת אחד עשר ילדיו – ודינה היכן הייתה? נתנה צחצה ונעל צפניה, שלא יתן זה עשו עיניו, ולכך נענש יעקב שפגעה מאחיו, שפחא תחזיקנו למוטב, ונפלה ציד שקם (בראשית רבה)

1 And Samuel died; and all Israel gathered themselves together, and lamented him, and buried him in his house at Ramah. And David arose, and went down to the wilderness of Paran. {P}

א וימת שמואל--ויקבצו כל-ישראל ויספדו-לו, ויקברוהו בביתו ברמה; ויקם דוד, וירד אל-מדבר פארן. {פ}

2. Bamidbar 20:29

29 And when all the congregation saw that Aaron was dead, they wept for Aaron thirty days, even all the house of Israel. {S}

כט ויראו, כל-העדה, כי גוע, אהרן; ויבכו את-אהרן שלשים יום, כל בית ישראל. {ס}

3. Devarim 34:8

8 And the children of Israel wept for Moses in the plains of Moab thirty days; so the days of weeping in the mourning for Moses were ended.

ח ויבכו בני ישראל את-משה בערבת מואב, שלשים יום; ויגממו, למי בכי אבן משה.

4. Malbim

וימת שמואל וכו' ויקם דוד – כל ימי חיי שמואל לא נגלה הדבר ששמואל משה את דוד כי ירא מלגלות כמ"ש "ושמע שאול והרגני" (למעלה ט"ז ב'), ובמות שמואל נתגלה הדבר, או על ידי שמואל עצמו לפני מותו או על ידי תלמידיו אחרי כן. ולכן הוסיף דוד להתירא משאול ובעוד עסקו בהספדו של שמואל הלך למדבר פארן.

5. Mahari Kra

מה לנו להזכיר כאן מיתתו של שמואל? אלא להודיע אילו היה שמואל קיים לא היה דוד אומר למטה מן העינין אם נותר לנבל עד אור הבקר משתיין בקיר (שמואל א כ"ה:ל"ד) לפי שהיה מתיירא משמואל.

2 And there was a man in Maon, whose possessions were in Carmel; and the man was very great, and he had three thousand sheep, and a thousand goats; and he was shearing his sheep in Carmel.

ב ואיש במעון ומעשהו בכרמל, והאיש גדול מאד, ולו צאן שלשת-אלפים, ואלף עזים; ויהי בגזו את-צאנו, בכרמל.

3 Now the name of the man was Nabal; and the name of his wife Abigail; and the woman was of good understanding, and of a beautiful form; but the man was churlish and evil in his doings; and he was of the house of Caleb.

ג ושם האיש נבל, ושם אשתו אבגיל; והאשה טובת-שכל ויפת תאר, והאיש קשה ורע מעללים והוא כלבו (כלב).

6. Abarbanel

ובענין סמיכות הספור אפשר שנאמר שכיוון לומר שבמות שמואל נקבצו כל ישראל ויספדו לו וזה עשו לשלמותו, אבל להפך היה בענין נבל שמת בפחיתותו ונבלותו ולא ספדו עליו הוי אדון והוי הודו. ובדברי חז"ל במדרש שמואל (פר' כ"ג) אמר רבי יוסי ושמואל מת מיתה ודאי, וימת שמואל אין הדברים אמורים שם כי אם לענין נבל, שנאמר וימת שמואל וכתוב בתריה ואיש במעון ומעשהו בכרמל, א"ר שמואל בר נחמני הכל סופדין וטופחין במיתת הצדיק וזה הרשע עושה לו מרוחים. ודבריהם בקשור הפרשיות קרובים הם אל הפשט, שהכתוב יאמר שמת שמואל בזה הפרק ושנתקבצו כל ישראל ועשו לו הספד וכבוד עשו לו במותו ויקברוהו בביתו שהיה לו נחלת אבות ברמה, ודוד הלך למדבר פארן דואג על מיתת אותו צדיק:

7. Devarim 32:6

6 Do ye thus requite the LORD, O foolish people and unwise? is not He thy father that hath gotten thee? hath He not made thee, and established thee?

ו ה ליהוה, תגמלו-זאת-- {ס} עם נבל, ולא חקם: {ר} הלו-הוא אביך קנך, {ס} הוא עשה ויכנך. {ר}

a. Ramban ad loc.

ולפי דעת: העושה טובה חנם יקרא נדיב, ומשלם רעה למי שהטיב עמו יקרא נבל, והוא שאמר: לא יקרא עוד לנבל נדיב (ישעיהו ל"ב:ה) – כי הוא הפכו. ולכך אמרו על נבל הכרמלי: כי כשמו כן הוא נבל שמו ונבלה עמו (שמואל א כ"ה:כ"ה) – כי דוד עשה עמו טובה גדולה ושמרב את כל אשר לו, והוא לא רצה לשלם לו גמול ויעט במלאכיו ויבזהו.

8. Rashi

והוא כלבי – מצית כלב.

9. Abarbanel

והיה שם האיש נבל – מילדותו או שקראוהו בני אדם כן על רוע תכונותיו וכילותו.

ושם אשתו אביגיל – ר"ל אב השמחה והגיל, והורה זה על טוב מזוגה ותכונתה, ולזה הביא אחר השמות זכרון תכונותיהם, באמרו והאשה טובת שכל ויפת תואר, ר"ל שהיתה שלימה בנפשי ובגופני, והאיש היה קשה בדבריו ורע מעללים, כי הדבור והמעשה כלו היה רע.

והוא כלבי, ר"ל מטבע הכלב ומתכונתו אשר ישנאו לבעלי מינם ולא יניחום לאכול ממה שבבית אעפ"י שלא יחמר מזונם, כמו שאמר (ישעיהו נ"ו י"א) והכלבים עזי נפש לא ידעו שובעה. או יהיה כלבי כמו שהוא בכתב, והוא כלבו, ר"ל שהיה תוארו דומה לכהו הנפשי ולמזג לבו, ושהיה תוכו כברו ברוע. ובמדרש שמואל (פרש' כ"ג) פירשו שהיה ממשפחת כלב בן יפונה, ולזה אמר והוא כלבי:

4 And David heard in the wilderness that Nabal was shearing his sheep.

ד וישמע דוד, במדבר: פי-גזז נבל, את-צאנו.

5 And David sent ten young men, and David said unto the young men: 'Get you up to Carmel, and go to Nabal, and greet him in my name;

ה וישלח דוד, עשרה נערים; ויאמר דוד לנערים, עלו כרמלה ובאתם אל-נבל, ושאלתם-לו בשמי, לשלום.

ו וְאָמַרְתֶּם כֹּה, לְחַי; וְאֵתָה שְׁלוֹם וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם, וְכָל אֲשֶׁר-לְךָ שְׁלוֹם.	6 and thus ye shall say: All hail! and peace be both unto thee, and peace be to thy house, and peace be unto all that thou hast.
ז וְעַתָּה שְׁמַעְתִּי, כִּי גִזְזִים לְךָ; עַתָּה, הָרְעִים אֲשֶׁר-לְךָ הָיוּ עִמָּנוּ--לֹא הָכֵלְמָנוּם וְלֹא-נִפְקַד לָהֶם מֵאוֹמָה, כָּל-יְמֵי הַיּוֹתָם בְּכַרְמֶל.	7 And now I have heard that thou hast shearers; thy shepherds have now been with us, and we did them no hurt, neither was there aught missing unto them, all the while they were in Carmel.
ח שְׂאֵל אֶת-נְעָרֶיךָ וַיִּגִּדוּ לְךָ, וַיִּמְצְאוּ הַנְּעָרִים חֵן בְּעֵינֶיךָ--כִּי-עַל-יּוֹם טוֹב, בָּנוּ; תִּנְהַ-נָּא, אֶת אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לְעַבְדֶּיךָ, וּלְבָנְךָ, לְדָוִד.	8 Ask thy young men, and they will tell thee; wherefore let the young men find favour in thine eyes; for we come on a good day; give, I pray thee, whatsoever cometh to thy hand, unto thy servants, and to thy son David.'

10. Rashi

לא הכלמנום – אם נכרכו לנו לשום דבר, לא הסיבנום ריקם.

ולא נפקד להם – מאלו כי שומרים היינו להם.

11. Mahari Kra

לא הכלמנום – לא הסיבנו פניהם מכל מה ששאלו ובקשו ממנו **כי כל אדם השואל מתבירו דבר ואינו נותן לו נמצא מוכלם** כמו אין מכלים דבר בארץ (שופטים י"ח:ז) שפתרונו: אין משיב פני חבירו ריקם מכל דבר שהוא שואל ממנו כי הארץ {רחבת} ידיים.

ט וַיָּבֹאוּ נְעָרֵי דָוִד, וַיְדַבְּרוּ אֶל-נָבָל כָּכָל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּשֵׁם דָּוִד; וַיִּנְחָחוּ.	9 And when David's young men came, they spoke to Nabal according to all those words in the name of David, and ceased.
י וַיַּעַן נָבָל אֶת-עַבְדֵי דָוִד, וַיֹּאמֶר, מִי דָוִד, וּמִי בֶן-יֵשׁוּ; הַיּוֹם, רַבּוּ עַבְדֵיכֶם, הַמֵּתַפְרָצִים, אִישׁ מִפְּנֵי אֲדֹנָיו.	10 And Nabal answered David's servants, and said: 'Who is David? and who is the son of Jesse? there are many servants now-a-days that break away every man from his master;
יא וְלִקְחֹתִי אֶת-לֶחְמִי, וְאֶת-מִימִי, וְאֶת טֶבַחְתִּי, אֲשֶׁר טֶבַחְתִּי לְגִזְזֵי; וְנָתַתִּי, לְאֲנָשִׁים, אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתִּי, אִי מִזֶּה הֵמָּה.	11 shall I then take my bread, and my water, and my flesh that I have killed for my shearers, and give it unto men of whom I know not whence they are?'
יב וַיִּהְפְּכוּ נְעָרֵי-דָוִד, לְדַרְכָּם; וַיָּשׁוּבוּ, וַיָּבֹאוּ, וַיִּגִּדוּ לוֹ, כָּכָל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה.	12 So David's young men turned on their way, and went back, and came and told him according to all these words.

David & Naval: Yaakov & Lavan

A. Sheep & shearing

וּלְבוֹ הַלֶּדֶד, לְגִזּוֹ אֶת-צֹאנֹו; וַתִּגְנֹב רַחֵל, אֶת-הַתְּרָפִים אֲשֶׁר לְאֵבִיהָ.

וַיִּשְׁמַע דָּוִד, בְּמִדְבָּר: **כִּי-גִזּוּ נָבָל, אֶת-צֹאנֹו.**

B. Careful watching of flocks – by day & night

טְרַפָּה, לֹא-הִבֵּאתִי אֵלֶיךָ--אֲנֹכִי אַחֲטָנָה, מִנְדִי תִבְקָשָׁנָה; וַיִּגְנַבְתִּי יוֹם, וַיִּגְנַבְתִּי לַיְלָה. הַיְתִי בַיּוֹם אֲכַלְנִי חָרֵב, וְקָרַח בַּלַּיְלָה; וַתִּדַּד שְׁנֵתִי, מֵעֵינִי.

חוֹמָה הָיוּ עֲלֵינוּ, גַּם-לַיְלָה גַּם-יוֹמָם, כָּל-יְמֵי הַיּוֹתָנוּ עִמָּם, רַעִים הַצֹּאן.

C. Salary stiffing

וּאֲבִיכֹ הַתֵּל בִּי, וְהַחֲלֹף אֶת-מִשְׁכַּרְתִּי עֶשְׂרֵת מִנִּים; וְלֹא-נָתַנו אֱלֹהִים, לְהִרְעֵ עַמְדִּי.

וְדָוִד אָמַר, אִךְ לְשָׂקֶר שָׁמַרְתִּי אֶת-כָּל-אֲשֶׁר לָזָה בַּמִּדְבָּר, וְלֹא-נִפְקַד מִכָּל-אֲשֶׁר-לוֹ, מֵאוֹמָה; וַיָּשֶׁב-לִי רָעָה, תַּחַת טוֹבָה.

D. The name

מדרש תהלים (שוחר טוב; בובר) מזמור נג: אמר ר' סימון **הוא נבל הוא לבן, הן הן האותיות**, מה לבן היה רמאי, אף נבל היה רמאי

<p>יג וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאַנְשָׁיו חַגְרוּ אִישׁ אֶת-חַרְבּוֹ, וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת-חַרְבּוֹ, וַיַּחְגְּרָה גַם-דָּוִד, אֶת-חַרְבּוֹ; וַיֵּעַלוּ אַחֲרַי דָּוִד, כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ, וּמְאֹתָיִם, וְשָׁבוּ עַל-הַכְּלָיִם.</p>	<p>13 And David said unto his men: 'Gird ye on every man his sword.' And they girded on every man his sword; and David also girded on his sword; and there went up after David about four hundred men; and two hundred abode by the baggage.</p>
<p>יד וְלְאַבְיגַיִל אִשְׁתׁ נָבָל, הַגִּיד נְעַר-אֶחָד מֵהַנְּעָרִים לֵאמֹר: הֲנֵה שְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים מִהַמִּדְבָּר לְבָרֵךְ אֶת-אֲדֹנָיִנוּ, וַיַּעַט בָּהֶם.</p>	<p>14 But one of the young men told Abigail, Nabal's wife, saying: 'Behold, David sent messengers out of the wilderness to salute our master; and he flew upon them.</p>
<p>טו וְהָאֲנָשִׁים, טָבִים לָנוּ מְאֹד; וְלֹא הִכְלַמְנוּ, וְלֹא-פָקַדְנוּ מֵאוֹמָה, כָּל-יָמֵי הַתְּהַלְכָנוּ אִתְּם, בְּהִיטְנוּ בַשָּׂדֶה.</p>	<p>15 But the men were very good unto us, and we were not hurt, neither missed we any thing, as long as we went with them, when we were in the fields;</p>
<p>טז חוֹמָה הָיוּ עֲלֵינוּ, גַם-לַיְלָה גַם-יוֹמָם, כָּל-יָמֵי הָיִיתָנוּ עִמָּם, רָעִים הֵצֵאנוּ.</p>	<p>16 they were a wall unto us both by night and by day, all the while we were with them keeping the sheep.</p>
<p>יז וְעַתָּה, דַּעֲי וְרֵאִי מֵה-תַּעֲשֵׂי--כִּי-כָלְתָה הָרָעָה אֶל-אֲדֹנָיִנוּ, וְעַל כָּל-בֵּיתוֹ; וְהוּא, בֶּן-בְּלִיעַל, מִדְּבָר, אֶלָּיו.</p>	<p>17 Now therefore know and consider what thou wilt do; for evil is determined against our master, and against all his house; for he is such a base fellow, that one cannot speak to him.'</p>
<p>יח וַתַּמְהֵר אַבּוּגַיִל (אַבְיגַיִל) וַתִּקַּח מֵאִתָּהּ לֶחֶם וּשְׁנַיִם נֹבֵלֵי-יַיִן, וְחֲמֵשׁ צֹאן עִשׂוּוֹת (עֲשׂוּיֹת) וְחֲמֵשׁ סָאִים קָלִי, וּמֵאָה צִמְקִים, וּמְאֹתָיִם דְּבָלִים; וַתִּשֶׂם, עַל-הַחֲמֹרִים.</p>	<p>18 Then Abigail made haste, and took two hundred loaves, and two bottles of wine, and five sheep ready dressed, and five measures of parched corn, and a hundred clusters of raisins, and two hundred cakes of figs, and laid them on asses.</p>
<p>יט וַתֹּאמֶר לְנְעָרֶיהָ עֲבְרוּ לִפְנֵי, הַנְּנִי אַחֲרֵיכֶם בָּאָה; וְלֹאִישָׁה נְבָל, לֹא הִגִּידָה.</p>	<p>19 And she said unto her young men: 'Go on before me; behold, I come after you.' But she told not her husband Nabal.</p>
<p>כ וְהִזָּה הִיא רֹכֶבֶת עַל-הַחֲמֹר, וַיֵּרְדוּ בְּסִתְרֵי הַהָר, וַהֲנִה דָּוִד וְאַנְשָׁיו, יֹרְדִים לְקָרְאָתָהּ; וַתִּפְגַּשׁ, אֹתָם.</p>	<p>20 And it was so, as she rode on her ass, and came down by the covert of the mountain, that, behold, David and his men came down towards her; and she met them.--</p>
<p>כא וְדָוִד אָמַר, אִךְ לְשָׂקֶר שָׁמַרְתִּי אֶת-כָּל-אֲשֶׁר לָזָה בַּמִּדְבָּר, וְלֹא-נִפְקַד מִכָּל-אֲשֶׁר-לוֹ, מֵאוֹמָה; וַיָּשֶׁב-לִי רָעָה, תַּחַת טוֹבָה.</p>	<p>21 Now David had said: 'Surely in vain have I kept all that this fellow hath in the wilderness, so that nothing was missed of all that pertained unto him; and he hath returned me evil for good.</p>
<p>כב כֹּה-נַעֲשֵׂה אֱלֹהִים לְאִיבֵי דָּוִד, וְכֹה יִסְיֹף: אִם-אֲשָׁאִיר מִכָּל-אֲשֶׁר-לוֹ עַד-הַבֶּקֶר, מִשְׁתִּינִן בְּקִיר.</p>	<p>22 God do so unto the enemies of David, and more also, if I leave of all that pertain to him by the morning light so much as one male.'--</p>

12. Shmuel Aleph 16:

יא וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-יֹשִׁי, הֲתִמּוּ הַנְּעָרִים, וַיֹּאמֶר עוֹד שָׂאֵר הַקָּטָן, וְהִנֵּה רֹעֵה בַצֹּאן; וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-יֹשִׁי שְׁלַחָה וְקַחְנִי, כִּי לֹא-נֹסֵב עַד-בֹּאוֹ פֹּה. **11** And Samuel said unto Jesse: 'Are here all thy children?' And he said: 'There remaineth yet the youngest, and, behold, he keepeth the sheep.' And Samuel said unto Jesse: 'Send and fetch him; for we will not sit down till he come hither.'

יב וַיִּשְׁלַח וַיָּבִיאוּהוּ וְהוּא אֲדָמוּנִי, עֵם-יִפָּה עֵינָיִם וְטוֹב רֵאיוֹ; {פ} **12** And he sent, and brought him in. Now he was ruddy, and withal of beautiful eyes, and goodly to look upon. {P}

וַיֹּאמֶר יְקוֹק קוּם מְשַׁחְהוּ, כִּי-זֶה הוּא. And the LORD said: 'Arise, anoint him; for this is he.'

13. Malbim

והוא אדמוני פה הראה לו אמיתת מ"ש תחלה כי לא כאשר יראה האדם, כי דוד היה אדמוני שגברה בו האדומה והוא בטבעו מוכן לשפיכת דם, ומצד אחר נראה בו גם כן רושמים טובים כי היה יפה עיניו וטוב ראי - שזה מורה על שהוא חד העיון וטוב המזג כמ"ש הטבעיים. ואם היה נשאר על ההבחנה האנושית של שמואל היה מחליט היותו בלתי ראוי, אבל ה' יראה ללבב וידע כי מטוב בחירתו יעשה אך משפט וצדקה, ובטבע האדמימות הנטועה בו ישתמש ללחום מלחמות ה' ולהכרית מעיר ה' כל פועלי און, וזה הנרצה בעיני ה' שהגם שנמצא נמיה רעה בטבעו הוא ימשול בה מצד צדקתו וטוב בחירתו.

14. Shmuel Bet 3:3

וּמִשְׁנֵהוּ כְּלָאֵב, לַאֲבִיגַל (לְאֲבִיגַיִל) אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמֶלִי; וְהַשְּׁלִשִׁי אֲבָשָׁלוּם בֶּן-מַעֲכָה, בֵּת-תַּלְמִי מְלֹךְ גִּשׁוּר.

15. Bava Batra 17a

תנו רבנן ארבעה מתו בעטיו של נחש ואלו הן בנימין בן יעקב ועמרם אבי משה וישי אבי דוד וכלאב בן דוד